

Vragen en antwoorden n.a.v. de raadsinformatieavond d.d. 15 maart 2021

1 Informatievoorziening en automatisering, verklaring hogere kosten in de benchmark

De benchmark laat zien dat onze totale apparaatskosten voor Informatisering en Automatisering 475000 hoger zijn dan de benchmark. Uitgesplitst naar type apparaatskosten lijkt dat te zitten in:

- Kosten taken belegd bij derden: 200.000
- Kosten materieel: 300.000
- Kosten apparaat intern: -25.000

Het onderdeel kosten taken belegd bij derden vergt een verdiepend onderzoek. Het betreft hier namelijk meer dan alleen de kosten voor SSC DeSom. Daarbij bleek uit de ICT benchmark uit 2018 dat de kosten voor het SSC DeSom iets onder het gemiddelde lag. Met de beleidsarme begrotingen voor het SSC DeSom van de laatste jaren lijkt dat daar niet het verschil in zal zitten. Aan de andere kant zitten we in de transitie naar "de cloud" en weten we dat we (voor een steeds kleiner wordend deel) extra kosten hebben doordat we naast "de cloud" ook nog kosten hebben voor "ijzer". Vandaar dat een verdiepend onderzoek nodig is.

Bij het onderdeel kosten materieel lijkt het verschil voornamelijk te zitten in onze hogere licentie- en contractkosten. Onze voorzieningen zijn ingericht op het plaats- en tijdonafhankelijk werken. Ook onze medewerkers zijn hiervoor gefaciliteerd. De kosten voor hiervoor lijken hoger, maar daar lijkt ook een hoge kwaliteit tegenover te staan gezien het geringe aantal ICT meldingen.

In percentages is het verschil van de materiele kosten t.o.v. de benchmark minder groot:

- Kosten belegd bij derden: 15% (t.o.v. 9% van de benchmark)
- Materiele kosten: 58% (t.o.v. 57% van de benchmark)
- Kosten apparaat intern: 28 % (t.o.v. 34% van de benchmark)

Gemeente Koggenland is vertegenwoordigd in het bestuur en de adviescommissie van SSC DeSom. Het aspect van de kosten is reeds geagendeerd.

2 Directie en management primair proces, verklaring hogere kosten ad. € 113.117 in de benchmark

Directie en management primair proces betreft alle leidinggevenden die worden ingezet voor de werkzaamheden die moeten worden verricht op het gebied van Burgerzaken, Welzijn en Zorg alsmede Wonen en Ondernemen. De uitkomsten van het onderzoek van Berenschot laten zien dat ten opzichte van de referentiegemeentes meer financiële middelen hiervoor worden ingezet.

De belangrijkste factoren zijn hieronder genoemd:

- De inzet van de Gemeentesecretaris / Algemeen Directeur is volledig toegerekend aan het primair proces. Dit is onjuist, daar de Gemeentesecretaris / Algemeen Directeur ook werkzaamheden verricht voor het secundaire proces (bedrijfsvoering ambtelijke organisatie).
- De formatie die samenhangt met het beheer van het zwembad is toebedeeld aan deze kosten. Niet alle gemeentes uit de referentiegroep hebben een zwembad (in eigen beheer).
- Het aantal leidinggevende op niveau 3 (clusters) is iets hoger dan bij de referentiegemeentes. In de gemeente Koggenland is veelal sprake van meewerkend voormannen en -vrouwen, mogelijk dat bij de referentiegemeentes de leidinggevenden op dit niveau alleen leidinggeven.

3 Afval en riolering, verklaring hogere kosten in de benchmark

Onder apparaatskosten verstaan wij de optelling van loonkosten, inhuurkosten, materiële kosten en kosten van taken belegd bij derden.

De apparaatskosten zijn de verzameling van kosten die in kaart brengen hoeveel het kost voor een gemeente om een bepaalde taak uit te voeren. We hebben het hierbij over een optelling van:

- De loonkosten van de vastgestelde formatie (het verwachte bruto jaarsalaris, inclusief alle toeslagen, zoals vakantiegeld, sociale lasten, pensioenpremies; exclusief overige personele kosten zoals opleidingsbudget en reis- en verblijfskosten).
- De begrote inhuurkosten (het gaat hier om inhuur bovenop de vastgestelde formatie, niet om vervanging inhuur)
- Materiële kosten (we nemen hierin grofweg 2 type materiële kosten mee:
  - Vastgoedgerelateerde kosten van gebouwen en vervoersmiddelen, materiaal en apparatuur om uitvoerend buitenwerk (dagelijks beheer en onderhoud) uit te voeren.
  - Materialen benodigd voor het vervaardigen van reisdocumenten nemen wij bijvoorbeeld niet mee in de benchmark)
- Kosten van taken belegd bij derden (hierbij valt grofweg te denken aan 2 vormen: Uitvoerende werkzaamheden die je zelf kunt doen, maar die structureel bij een andere partij zijn belegd. Dit is vaak een combinatie van personeel, materieel en alle bijkomende opslagen van de andere partij. De andere vorm zijn externe partijen die werkzaamheden uitvoeren die je (deels) niet zelf kan/mag doen, maar die erg veel invloed hebben op je apparaatskosten of werkzaamheden verrichten die vaak onderdeel zijn van een pakket wat je deels zelf kan doen. Voorbeeld: veiligheidsregio, milieudienst, economische samenwerkingen, afvalverwerking.)
- Indien de medewerkers werkzaamheden uitvoeren voor derden (bijvoorbeeld een andere gemeente) waar begrote opbrengsten tegenover staan dan corrigeren wij deze op de loonkosten.

Afval

De afvalkosten zijn in Koggenland hoger in vergelijking met referentiegemeentes. Dit wordt onder andere veroorzaakt door het weidse landschap en de lage bevolkingsdichtheid. Er is een langere aanrijdtijd en daarmee hogere transportkosten. Echter, dit verklaart niet het totale verschil. In het kader van de ombuigingen is dit op korte termijn niet beïnvloedbaar aangezien het huidige contract tot 2026 loopt. Wel zal in de tussentijdse evaluatie met de HVC de hoogte van de kosten het belangrijkste gespreksonderwerp zijn.

Ten tijde van de afsluiting van het contract was bekend dat de HVC aan de bovenkant van de benchmark zit.

Riool

Er is door Berenschot een kleine correctie toegepast, waardoor de hogere kosten zijn bijgesteld naar 21%. Deze kosten worden veroorzaakt doordat er in Koggenland meer minigemalen (landelijk gebied) zijn dan in de referentiegemeentes (40%). Daarnaast heeft Koggenland 10 kilometer meer riolering. Naar de mening van Berenschot verklaart dit de hogere kosten.

4 Volksgezondheid, verklaring hogere kosten in de benchmark

We maken gebruik van een gemeenschappelijke regeling (GR) in de regio West-Friesland, met een langjarige verbintenis. De kosten hiervoor zijn hoger dan de referentie gemeenten, deze hebben ook een GR constructie. Het is goed om in de budgetafspraken voor de toekomst hier rekening mee te houden. We zijn verplicht gebruik te maken van de gemeenschappelijke regeling (GGD). De GGD voert ook wettelijke gemeentelijke taken uit waar in het verleden al is onderzocht dat het goedkoper

is als de GGD dit uitvoert in plaats van elke individuele gemeente.

5 Sport, WMO, jeugd en maatschappelijke opvang & welzijn, verklaring lagere kosten in de benchmark

De gemeente geeft minder subsidies aan sport uit. Echter, de gemeente Koggenland kent zeer goede sportfaciliteiten tegen lage kosten. Wij hebben een Sportraad die de middelen, die we ter beschikking stellen als gemeente, inzet voor de (breedte) sport en ter ondersteuning van de sportverenigingen.

Ook voor welzijn organisaties geven we minder subsidies uit dan de referentie gemeenten. Wij hebben een eigen opbouwwerker in dienst en daarnaast is het verenigingsleven erg groot in Koggenland, alsmede de inzet van vrijwilligers. Ook de medewerkers van het Zorgteam verrichten werkzaamheden in deze.

De maatschappelijke opvang wordt door de centrumgemeente Hoorn uitgevoerd. De kosten hiervoor zijn voor Koggenland relatief laag. Wij hebben ook niet veel inwoners die hiervan gebruik maken, omdat we als Zorgteam zelf al veel oplossen.

De WMO en Jeugdzorg uitvoeringskosten zijn in Koggenland lager dan de referentie gemeenten (ook ten opzichte van de regiogemeenten hebben we lage kosten (zie RKC rapport 2020). Wij werken efficiënt met de inzet van ons Zorgteam, zo hebben we de medewerkers in dienst, waardoor we ook geen detachingskosten (en overheadkosten) hebben. Het aantal aanvragen voor ondersteuning is groter dan de referentie gemeenten en ook groter dan de huidige formatie aan kan. De aanvragen zijn ook complexer (we voeren ook drang zaken nu zelf uit bijvoorbeeld). Hierdoor komt de kwaliteit van de zorg onder druk en hebben we inmiddels ook wachtlijsten bij de behandeling van de aanvragen. Daarom zitten er ook voorstellen in de ombuigingsplannen voor het op sterkte brengen van het Zorgteam.

6 Mogelijkheden voor het verhogen van de inkomsten door het heffen van toeristenbelasting

Gemeente Koggenland heeft 5 recreatieparken met ongeveer 945 vakantieverblijven geregistreerd.

Voor eigenaren die meer dan 90 dagen per jaar een vakantiewoning tot hun beschikkingen wordt forensenbelasting geheven, dit zijn er in Koggenland 554. De overige objecten (391) zijn in gebruik van:

- ingezetenen (gedoogbeschikkingen),
- in beheer van bedrijven, kortstondig in verhuur en
- 91 AirB&B en B&B en chalets die via internet worden aangeboden

Er zijn verder drie hotels in Koggenland. Hoeveel arbeidsmigranten in Koggenland worden gehuisvest is niet bekend.

Tarief toeristenbelasting.

Overzicht tarieven regio West-Friesland:

	2019	2020
Drechterland	€ 1,07	€ 1,09
Stede Broec	€ -	€ -
Enkhuizen	€ 1,73	€ 1,75
Medemblik	€ 1,13	€ 1,50
Opmeer	€ 0,52	€ 0,52
Hoorn (B&B, hotel)	€ 2,50	€ 2,54
Hoorn (tent, carava)	€ 1,25	€ 1,27
Hollands Kroon	€ 1,30	€ 1,50
Den Helder	€ 1,30	€ 1,33
Schagen	€ 1,28	€ 1,30
Langedijk	€ 1,00	€ 1,00
Heerhugowaard	€ -	€ -
Beemster	€ 2,15	€ 2,15

Gelet op de tarieven in de regio en de voorziening voor de toerist in vergelijking met Hoorn en Enkhuizen zijn we in de opbrengstberekening uitgegaan van een tarief van 1 euro per overnachting.

Onder de geregistreerde chalets bevinden zich 300 chalets zich op de vakantieparken en 91 daarvan zijn AirB&B's en B&B's. Aan de hand van de bezettingsgraad van het CBS en een bedrag van 1 euro per overnachting is de onderstaande berekening gemaakt. Hierbij is voor de recreatieparken uitgegaan van sluiting in de winter.

	Aantal	Kamers per	Aantal personen	Bezettingsgraad 24.3%	Overnachtingen
Recreatieparken	300	1	3	67	59.869
B&B	91	3	2	89	48.427
Hotels	3	20	2	89	10.643
					118.940

Met aftrek van extra ambtelijke kosten komen we dan uit op € 90.000

7 Inkomsten grondbedrijf, uitleg mogelijkheden winstnemingen vanuit het grondbedrijf

De winsten die we maken in het grondbedrijf worden door onze toezichthouder aangemerkt als incidenteel en kunnen daarom niet worden meegenomen bij het opstellen van de begroting. De reden dat de toezichthouder hier niet mee instemt heeft te maken met de regels in de BBV. De ombuigingen richten zich namelijk op het structurele begrotingsevenwicht. De exploitaties in het grondbedrijf worden jaarlijks beoordeeld en waar mogelijk wordt de winst uitgenomen. Deze winsten komen terug in de jaarrekening en worden gestort in de reserve van het Grondbedrijf. Vanuit de reserve kunt u de middelen gaan bestemmen voor projecten. Om deze reden stelt het college voor om het financiële voordeel na de ombuigingen zo minimaal te mogen zijn, wetende dat voor incidentele tegenvallers of uitgaves, deze gelden beschikbaar zijn.

8 Inrichting gemeentehuis; wordt de dorpsfunctie hierin meegenomen?

In ons onderzoek om te komen tot een plan waarbij wij het gemeentehuis meer oegankelijk en inzetbaar willen maken voor inwoners en ondernemers willen wij alle opties betrekken, waaronder het realiseren van een dorpshuisfunctie. Zodra de kaders voor het plan bekend zijn informeren wij uw raad.

9 Waarom is er vanuit het college gekozen om de legeskosten 80% te maken en niet meer?

Verhogen van de kostendekkendheid leidt tot hogere kosten voor inwoners, ondernemers en overige initiatiefnemers bij het indienen van mooie plannen. 80% acht het college als een nette verhoging die bijdraagt aan een betere kostendekkendheid van de werkzaamheden. Daarnaast, zoals ook in het raadsvoorstel aangegeven, is de realisatie van dit bedrag in grote mate afhankelijk van de ontwikkelingen op het gebied van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging. Hoe de inkomsten

in de praktijk zullen uitpakken is nog onbekend en vraagt dus om terughoudendheid. Op voorhand substantieel extra inkomsten inrekenen acht het college niet verstandig.

10 Verlaging leges als gevolg van omgevingswet, zal er geen verrommeling komen als er alleen een meldingsplicht komt.

Wij nemen aan dat hier verrommeling in het landschap wordt bedoeld? Dat verwachten wij niet. In eerste instantie blijft, via de zogenoemde bruidsschat, de huidige welstandsnota van kracht. En dat blijft zo totdat de gemeenteraad het nieuwe omgevingsplan vaststelt. Binnen Koggenland komen we al op korte termijn met de Nota van Uitgangspunten, de opmaat naar een Omgevingsplan voor de kernen. De verwachting is dat we dat plan in 2023 gereed hebben. In dat nieuwe Omgevingsplan kunnen evengoed regels worden opgenomen over het uiterlijk van bouwwerken. De raad krijgt hier zeker nog een rol in. Er staat voor mei een raadsinformatieavond gepland waar hier uitgebreider op in wordt ingegaan.

11 Hoe zeker zijn de grote besparingen ten aanzien van jeugdzorg?

De berekeningen zijn gebaseerd op daadwerkelijk extern uitgezette trajecten in 2019 met een berekende gemiddelde trajectprijs. Deze trajecten kunnen door eigen (nog in dienst te nemen) medewerkers gedaan worden tegen aanzienlijk lagere kosten zonder overhead en winstmarge. De berekening van de besparing zoals in het voorstel is aangegeven is al onder aftrek van de kosten van de extra personele inzet. Meer trajecten zelf doen is niet mogelijk, omdat dat specifieke kennis en expertise behoeft (zie ook bijlage memo jeugdzorgacties Koggenland).

12 Sluiting gemeentehuis op vrijdag, is er ook gekeken naar verdeling over de dagen in plaats van één volledige dag dicht?

Er zijn verschillende scenario's bekeken. Een van de scenario's was om een of twee middagen dicht te gaan voor inwoners. De besparing om een of meerdere middagen dicht te gaan, staat niet in verhouding tot het sluiten van de vrijdagochtend. Dit heeft te maken met het feit dat er op de middagen veel afspraken en (regionale) bijeenkomsten gepland worden los van de afdeling Burgerzaken. Dit betekent dat los van de balie bij Burgerzaken, de receptie en facilitaire zaken bezet zal moeten zijn tijdens de middagen. De hele vrijdag dicht levert dan ook een grotere financiële besparing op dan het gemeentehuis alleen een middag te sluiten of elke dag een uur eerder.

13 Afvalstoffenheffing verhogen: als men dit niet kan betalen, zal dit uit een ander potje moeten komen. Kan je dit dan als besparing zien?

Dit betreft kwijtschelding die voor de volledigheid is gepresenteerd in de eerste powerpoint. In het definitieve voorstel staat deze ombuiging niet meer.

14 Ik heb de berekening van de ombuigingen nog even nagekeken. Zoals ik het lees staat er bij twee punten een dubbeling in, qua kosten. Onder punt 6.14 staat onder aan de eerste alinea vermeld dat de besparing "per saldo" € 185.000 is, ik ga er van uit dat dit na aftrek van de kosten voor de casemanager is. Klopt het dat de kosten voor de casemanager ook vermeld staan onder punt 4.7?

Dit is inderdaad na aftrek van de kosten voor de casemanager. Deze kosten staan niet vermeld onder 4.7 Daar staan de kosten voor uitbreiding van het Zorgteam in verband met de hogere instroom van WMO en Jeugd aanvragen. Onder 6.14 staat een investering in twee nieuwe medewerkers om het zelf uitvoeren van (externe) trajecten waardoor we op deze externe trajectkosten een besparing kunnen realiseren.

15 Onder punt 6.14 staat in de tweede alinea vermeld dat de besparing (na aftrek van de investering van € 74.000) € 260.000 is. Klopt het dat de kosten van de casemanager ook vermeld staat onder punt 4.4?

Nee. Ook hier geldt dat 4.4 gaat over de benodigde versterking van het Zorgteam in verband met de hogere instroom van WMO en Jeugd aanvragen. Onder 6.14 staat een investering in twee nieuwe medewerkers om het zelf uitvoeren van (externe) trajecten waardoor we op deze externe trajectkosten een besparing kunnen realiseren.